

Social- och hälsovårdsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av 2 § i lagen om finansiering av statens pensionsskydd (RP 101/2018 rd): Ärendet har remitterats till social- och hälsovårdsutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Päivi Lanttola, finansministeriet.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- undervisnings- och kulturministeriet
- statens pensionsfond
- Keva.

Inget yttrande av

- social- och hälsovårdsministeriet.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om finansiering av statens pensionsskydd ändras. Det föreslås att vissa ändringar ska göras i lagen för att på så sätt modernisera och förtydliga betalningsstrukturen på det statliga pensionssystemet. Samtidigt överförs uppgiften att fastställa de arbetsgivarspecifika årliga pensionsavgifterna till Keva, som fattar sitt beslut på grunder som finansministeriet beslutar.

Syftet med propositionen är att förenkla processen för fastställande av arbetsgivarens pensionsavgift och förändra den så att den till sin nivå motsvarar den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet. Den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet är mer stabil och lättare att förutse än den nuvarande avgiftsnivån inom statens pensionssystem, som varierar från år till år. I fortsättningen ska de årliga förändringarna ha ett tydligare samband med invalidpensionsavgiften, vilket förbättrar möjligheterna att styra pensionsavgiften. Samtidigt blir för-

Betänkande ShUB 11/2018 rd

valtningsstrukturen enklare när staten inte längre har sin egen separata beräkningsmodell med vidhängande system.

Nuvarande beräkningsgrunder för arbetsgivarens pensionsavgift ska frångås. De består i dag av en ålders-, invalid- och familjepensionsdel och av en omkostnadsdel som verkställigheten av pensionskyddet föranleder. De arbetsgivare som omfattas av statens pensionssystem ska beräkna pensionsavgiften på samma sätt som för närvarande som en procentandel av lönesumman. Procentsatsen för pensionsavgiften ska utgöras av dels en procentsats som grundar sig på arbetsinkomsterna och är lika stor för alla arbetsgivare, dels en arbetsgivarspecifik procentsats för invalidpensionsavgift. Arbetstagarens pensionsavgift ska innehållas av arbetsgivaren, som svarar för betalningen av pensionsavgiften i dess helhet.

Lagändringen innebär inte någon förändring när det gäller vilka arbetsgivare som omfattas av statens pensionssystem och utifrån det betalar pensionsavgift för hela sin personal eller en del av den. Finansministeriet ska inte längre fatta beslut om arbetsgivarspecifika procentsatser för pensionsavgifter, utan Keva beräknar den arbetsgivarspecifika pensionsavgiften på de grunder som finansministeriet beslutar. Keva utfärdar anvisningar om betalning av pensionsavgiften och sköter uppgifter i anslutning till avgiftsuttaget, vilket motsvarar nuläget. Pensionsavgifterna ska även fortsättningsvis betalas in på statens pensionsfonds konto.

Enligt förslaget ska det dessutom göras vissa andra justeringar och korrigeringar av teknisk natur som förenklar verkställandet av lagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2019 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Social- och hälsovårdsutskottet anser propositionens syfte vara befogat, dvs. att se över och förtydliga avgiftsstrukturen i statens pensionssystem genom att förenkla bestämmandet av arbetsgivarens pensionsavgift. Utskottet tillstyrker de föreslagna ändringarna.

Enligt propositionen ska invalidpensionsavgiften vara arbetsgivarspecifik och dess nivå i genomsnitt lika hög som den genomsnittliga invalidpensionsdelen av arbetspensionsavgiften för den privata sektorn. Också den arbetsinkomstbaserade pensionsavgiften ska dimensioneras så att pensionsavgiften i sin helhet i genomsnitt ska vara lika stor som den genomsnittliga arbetspensionsavgiften för den privata sektorn när alla delar av den beaktas.

Utskottet anser att det med tanke på förutsägbarheten i nivån på pensionsavgifterna i statens pensionssystem är bra att nivån på pensionsavgiften sätts så att den nära följer den genomsnittliga avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet. Men utskottet vill ändå fästa uppmärksamhet vid att denna väsentliga del av reformen endast framgår av propositionsmotiven. I propositionen sägs det att bestämmelser om grunderna för pensionsavgiften ska utfärdas genom förordning av statsrå-

Betänkande ShUB 11/2018 rd

det. Enligt utredning till utskottet ska den förordning av statsrådet som utfärdas med stöd av lagen inkludera en bestämmelse som medger att avvikelser från att följa avgiftsnivån inom arbetspensionssystemet görs genom beslut av finansministeriet. Utskottet ser det som problematiskt att denna avvikelse från reformens väsentliga innehåll inte nämns eller motiveras i propositionen. Utskottet ser det som viktigt att nivån på statens pensionsavgift i överensstämmelse med propositionens syfte hålls stabil och att eventuell variation hålls maximalt förutsägbara också på lång sikt genom att den genomsnittliga avgiftsnivån i arbetspensionssystemet följs.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Social- och hälsovårdsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 101/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 14.11.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Krista Kiuru sd
vice ordförande Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Arja Juvonen saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anneli Kiljunen sd
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Aino-Kaisa Pekonen vänst
medlem Vesa-Matti Saarakkala blå
medlem Kristiina Salonen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Martti Talja cent.

Sekreterare var

utskottsråd Sanna Pekkarinen.